

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармакології та медичної рецептури з курсом нормальної
фізіології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан ІІ медичного
факультету, доцент
Полковніков Ю.Ф.
« 01 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нутріціологія

назва навчальної дисципліни

Підготовки бакалавр
Галузі знань 22 охорона здоров'я
Спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради Студентського Самоврядування факультету Протокол №_01/06____ від «_01_»____06_____2021р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету Протокол №_9____ від «_01_»____06_____2021р.
--	--

1. Контактна інформація:

Автори:

ПІБ	Email	ORCID
Беленічев Ігор Федорович	i.belenichev1914@gmail.com	https://orcid.org/0000-0003-1273-5314
Самура Ірина Борисівна	irinasamura77@gmail.com	https://orcid.org/0000-0001-5352-3209
Тихоновський Олександр Володимирович	tihonovski.yav@gmail.com	https://orcid.org/0000-0002-1046-2925
Єгоров Артем Анатолійович	datas999@gmail.com	https://orcid.org/0000-0003-3612-7460
Кучер Тетяна Володимирівна	kuchertv78@gmail.com	https://orcid.org/0000-0001-6788-4371
Біла Юлія Володимирівна.	bila.uv@zsmu.zp.ua	https://orcid.org/0000-0002-6167-4557

кафедра: фармакології та медичної рецептури з курсом нормальної фізіології

адреса: пр. Маяковського, 26

2. Анотація курсу:

Семестр(и): 6.

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 90 год., з них лекції – 10 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 70 год., кількість кредитів ЄКТС – 3.

Мета курсу: розвиток у майбутнього бакалавра технології медичної діагностики та лікування наступних компетентностей:

- **інтегральні:** здатність застосовувати лікарські засоби при певних патологічних станах, виходячи з особливостей фармакодинаміки і фармакокінетики препаратів; здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог;
- **загальні:** здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професії; здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та громадської свідомості; прагнення до збереження навколишнього середовища.
- **спеціальні (фахові, предметні):** здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

Результати навчання дисципліни: поглиблює знання з науково обґрунтованих фізіологічних основ харчування здорової людини (раціонального харчування) та закладає основи пропедевтики дієтології, аналізує харчування окремих груп населення, розглядає нутриціологічну та дієтологічну характеристику традиційних та нетрадиційних продуктів харчування, їх парафармакологічні властивості, доцільність застосування в раціональному, лікувальному, профілактичному харчуванні, розглядає різні теорії та різновиди харчування з метою їх критичного аналізу та передбачає інтеграцію викладання з клінічними дисциплінами, формує уміння застосовувати знання з “Нутриціології” в процесі подальшого навчання й професійній діяльності

- **Вміти:**
- використовувати методи визначення аліментарного статусу організму, основні критерії його оцінки.
- Робити висновки про наявність нутрієнтного чи полінутрієнтного дефіциту.
- визначати зв'язки порушень аліментарного статусу організму з чинниками, що на нього впливають.
- використовувати методи визначення потреб в енергії та основних нутрієнтах організму людини, окремих груп населення та організованих колективів

- обґрунтовувати харчування здорової людини (раціонального харчування);
- виявляти причини розвитку і ознак моно- та полінутрієнтних дефіцитів та їх профілактики;
- оцінювати значення основних традиційних та нетрадиційних харчових продуктів, їх складу, властивостей, харчової та біологічної цінності, парафармакологічних характеристик, значення в раціональному, лікувальному, дієтичному, лікувально-профілактичному харчуванні;
- обґрунтовувати харчування різних вікових груп, категорій населення (дітей та підлітків, людей похилого віку, вагітних жінок та матерів годувальниць, працівників розумової та фізичної праці, спортсменів різних видів спорту тощо)
- обґрунтовувати лікувально-профілактичне харчування працівників виробництв зі шкідливими та особливо шкідливими умовами праці, профілактичного харчування осіб, що мешкають в екологічно несприятливих регіонах України
- обґрунтовувати різні нетрадиційні види харчування;
виявляти причини виникнення та адекватній аліментарній корекції фізіологічних та метаболічних зрушень в організмі при різних захворюваннях та фізіологічних станах з урахуванням специфіки роботи спеціаліста другого освітнього рівня – 224 «Технології медичної діагностики та лікування»

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): в межах другого (освітньо-наукового) рівня (див. структурно-логічна схема освітньо-наукової програми).

Зміст дисципліни: 10 практичних занять :

Практичні заняття:

1. Харчування та здоров'я. Наукові основи харчування здорової людини (раціонального харчування).
2. Аліментарні захворювання та їх профілактика.
3. Альтернативні та нетрадиційні види харчування.
4. Оцінка індивідуального харчового статусу організму
5. Причини порушення харчового статусу організму та наукове обґрунтування його корекції.
6. Причини порушення вітамінного та мінерального статусів та шляхи вирішення проблеми.
Популяційна та індивідуальна профілактика.
7. Нутриціологічна та дієтологічна характеристика продуктів харчування
8. Харчові добавки, їх призначення та застосування у виробництві харчових продуктів
9. Поняття та класифікації дієтичних добавок, показання до застосування. Генетично-модифіковані харчові продукти.
10. Альтернативні та нетрадиційні види харчування

Види навчальних занять: практичні заняття, самостійна робота студентів, індивідуальні консультації; дистанційне навчання (залученням студентів до міжнародно визнаних курсів та освітніх ресурсів).

Форма навчання: денна.

Форми підсумкового контролю: виписування рецептів на базі ситуаційних (фармако-терапевтичних завдань, тестові завдання).

Засоби діагностики успішності навчання: написання тестових, ситуаційних, клінічних, розрахунково-аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

Оцінювання

Підсумковий роздільний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх базових тем розділу у вигляді заліку на останньому занятті у II семестрі.

Форма проведення стандартизована і включає контроль теоретичної та практичної підготовки.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінювання поточної навчальної діяльності здійснюється на кожному практичному занятті за відповідною темою і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається робочою навчальною програмою.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни для допуску до заліку – 110.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни для допуску до заліку – 60.

Студент може відпрацювати пропущені теми або перескладати їх на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій (*індивідуальної роботи зі студентами*) під час вивчення дисципліни, тим самим набрати кількість балів не меншу за мінімальну, щоб бути допущеним до підсумкового контролю.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми та введення цього значення до формули:

КБ=(СА/5)*200, де

КБ - кількість балів

СА – середнє арифметичне

Орієнтовні критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

Практичні заняття з фізіології є структурованими і передбачають комплексне оцінювання у балах всіх видів діяльності (навчальних завдань), які студенти виконують під час практичного заняття:

1) На початковому етапі практичного заняття здійснюється тестовий контроль: тести містять 20 тестових завдань вибіркового типу з однією правильною відповіддю. Його результати оцінюються позитивно, якщо студент дав не менше 70% правильних відповідей; студент не отримує балів якщо кількість правильних відповідей менше 70%. У загальній оцінці поточної навчальної діяльності цей етап становить 20%.

2) На основному етапі практичного заняття оцінюються:

2.1) виконання практичних робіт (досліджень), запис протоколу досліджень відповідно до вимог, уміння аналізувати й інтерпретувати результати досліджень і правильно зробити висновки;

2.2) вирішення ситуаційних задач, малювання графіків, схем, контурів регуляції.

У загальній оцінці поточної навчальної діяльності цей етап становить 50%, якщо студент правильно виконав практичні роботи (дослідження), записав протокол досліджень відповідно до вимог, зумів проаналізувати й інтерпретувати результати дослідження, зробити обґрунтовані висновки і вирішив всі запропоновані ситуаційні задачі, інші завдання.

Студент набирає 40% оцінки, якщо він правильно виконав практичні роботи (дослідження), записав протокол досліджень відповідно до вимог, зумів проаналізувати й інтерпретувати результати дослідження, зробити обґрунтовані висновки і вирішив не менше половини запропонованих задач.

Студент набирає 30% оцінки, якщо він правильно виконав практичні роботи (дослідження), записав протокол досліджень відповідно до вимог, зумів проаналізувати й інтерпретувати результати дослідження, зробити обґрунтовані висновки, але вирішив менше половини із запропонованих завдань.

Студент не набирає балів, на основному етапі навчальної діяльності якщо він не зумів правильно виконати практичні роботи (дослідження), або записати протокол досліджень відповідно до вимог, або проаналізувати й інтерпретувати результати досліджень, або зробити обґрунтовані висновки.

На кінцевому етапі практичного заняття контроль теоретичної і практичної підготовки здійснюється за допомогою вирішення комплексних ситуаційних задач, створення контурів регуляції та

інших завдань, що дозволяють оцінити ступінь досягнення навчальної мети. Він оцінюється позитивно при умові, що студент правильно вирішив не менше 70% тестових завдань або вирішив всі ситуаційні задачі та інші завдання. При умові, що студент не вирішив всі запропоновані ситуаційні задачі студент не отримує жодного балу. У загальній оцінці поточної початкової діяльності цей етап становить 30%.

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставленням традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з розділів, студент отримує на практичному занятті:

оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань;

оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань;

оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань;

оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань;

На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності і зошиті студента для практичних занять, де повинні виконуватись всі завдання і записуватись протоколи досліджень, ставить свій підпис і дату.

Оцінювання заліку

Залік здійснюється по завершенню вивчення дисципліни. До заліку допускаються студенти, які виконали всі види навчальних завдань, відвідали усі аудиторні навчальні заняття передбачені навчальною програмою та при вивченні дисципліни набрали за поточну навчальну діяльність не меншу за мінімальну (60 балів).

«Залік» – форма підсумкового контролю з завершеної дисципліни. Кінцева оцінка з завершеної дисципліни включає 50% оцінювання поточної успішності та 50% заліку (*заноситься до електронної відомості вручну*). Саме залік складається з тестової частини та проводиться у формі тестування на паперових носіях з залученням потужностей центру тестування (або комп'ютерного тестування) для потоку або кількох академічних груп (курсу) (50% від оцінки за залік, або 25% – за дисципліну) та усної співбесіди з екзаменаторами (50% від оцінки за залік, або 25% – за дисципліну).

Залік проводиться в окремий день, спочатку тестова частина, після – усна співбесіда з екзаменатором. Форма проведення усної частини заліку (білет, ситуаційні задачі тощо) та критерії оцінювання розробляються кафедрою та затверджуються цикловими методичними комісіями.

Залік проводиться відповідно до графіку навчального процесу, складеного навчальним відділом та затвердженим ректором (першим проректором).

Якщо студент не склав однієї із складових частин заліку, він вважається таким, що залік склав «незадовільно». На перескладанні студент перескладає ту частину заліку, яку він не склав. Перескладання заліку відбувається відповідно складеного навчальним відділом та відповідним деканатом графіку. Кафедра подає паперову відомість з заліку в деканат не пізніше наступного дня після дати складання.

Орієнтовні критерії оцінювання:

Комплексна кількість балів, яку студент набирає за результатами заліку, має такі складові:

1) за результатами комп'ютерного тестового контролю студент отримує:

бал	%	бал	%
40	100	32	81-80
39	99-98	31	79-77
38	97-95	30	76-74
37	94-93	29	73-72
36	92-90	28	71-68
35	89-87	27	67-65
34	86-85	26	64-63
33	84-82	25	62

2) Критерії оцінки за теоретичні питання

Кількість балів	Критерії оцінки
8	Відповідь правильна, повна
7	Відповідь правильна, повна, допускаються дрібні неточності, які не впливають на суть відповіді. Студент їх виправляє самостійно.
6	Студент допускає помилки у відповіді, але здатний самостійно їх виправити.
5	Відповідь в цілому правильна, але не повна, поверхнева. Помилки та неточності, допущені при усній відповіді, студент здатний виправити після додаткових запитань. Допускається не більше двох не виправлених помилок.
4 (незадовільно)	Відповідь невірна. Після додаткових запитань ніяких виправлень не дано. Крім визначень і дефініцій студент не може дати ніяких пояснень про механізми фізіологічних процесів, нормативах показників гомеостазу.

Критерії оцінки за розв'язання ситуаційних задач та практичні навички

Рівень практичних знань	Кількість балів	Критерії оцінки
Рішення ситуаційних задач	8	Вірна відповідь і здатність самостійно без помилки обґрунтувати свій висновок
	7	Відповідь правильна, повна, допускаються не більше двох дрібних неточностей, які не впливають на суть відповіді. Висновок аргументований.
	6	По суті вірна відповідь, обґрунтування висновку після додаткових запитань викладача.
	5	Спочатку помилковий висновок виправлений після додаткових запитань викладача.
	4 (незадовільно)	Неправильна відповідь і неможливість знайти помилки і їх виправити.
Вміння (практичні навички)	8	Студент виконує роботу в повному обсязі і пояснює алгоритм своїх дій, робить висновки самостійно.
	7	Студент може виконати роботу в повному обсязі і пояснити алгоритм своїх дій. Зробити висновки самостійно, допустивши не більше 2 незначних неточностей, що не впливають на су відповідь.
	6	Студент допускає помилки в роботі, але здатний самостійно їх виправити і закінчити дослідження правильно. Обґрунтування висновку після додаткових запитань викладача.
	5	Результат виходить після кількох помилок, після втручання викладача.
	4 (незадовільно)	Цілковита нездатність виконати роботу і незнання алгоритму її виконання.

Підсумкова оцінка за усну частину заліку визначається як сума балів усіх відповідей по білету.
Наприклад: 5+7+8+6+5 =31

Самостійна робота .

Самостійна індивідуальна робота оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. Конкретна кількість балів за індивідуальну роботу визначається відповідно предметною методичною комісією і залежить від рівня, на якому вона виконана (кафедральний, університетський, регіональний, або державний тощо). Заохочувальні бали за рішенням Вченої ради додають до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.
Максимальна кількість балів 10, мінімальна – 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
170-200	A	зараховано
160-169	B	
140-159	C	
121-139	D	
110-120	E	
<110	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА КУРСУ

Академічні очікування від студентів/-ок

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його. Для цього потрібно взяти дозвіл у деканаті, вивчити відповідний матеріал та відвідати кафедру (ауд. 420), де черговий/-а викладач/-ка працює згідно графіку.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна *звернутися* до свого/-єї лектора/-ки або викладача/-ки особисто,

Під час лекційних занять студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та творчих фестивалях з предметного профілю. Увесь професорсько-викладацький склад кафедри може здійснювати наукове керівництво.

Охорона праці

На першому практичному занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм, але враховують певні національно-культурні особливості.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача/-ки;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від магістрів/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі Університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра фармакології та медичної рецептури, з курсом нормальної фізіології.

Від магістрів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Політика курсу: обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.